

Sikkim Public Service Commission

**Main Written Examination for the Post of Assistant Professor for Sikkim
Institute of Higher Nyingma Studies under Education Department**

PAPER II

TIBETAN GRAMMAR & POETRY

Time allowed: 3.00

Maximum Marks: 200

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

Read the instructions carefully before answering the questions: -

- 1. IMMEDIATELY AFTER THE COMMENCEMENT OF THE EXAMINATION, YOU SHOULD CHECK THAT THIS BOOKLET DOES NOT HAVE ANY UNPRINTED, TORN OR MISSING PAGES OR ITEMS. IF SO, GET IT REPLACED BY A COMPLETE TEST BOOKLET.**
- 2. Please note that it is the candidate's responsibility to fill in the Roll Number carefully without any omission or discrepancy at the appropriate places in the ANSWER SHEET. Any omission/discrepancy will render the Answer Sheet liable for rejection.**
- 3. Do not write anything else on the Answer Sheet except the required information.**
- 4. This Paper is divided into Part I, Part II and Part III. All the parts are compulsory.**
- 5. The total marks for this paper is 200.**
- 6. After you have completed filling in all your responses on the Answer Sheet and the examination has concluded, you should hand over the Answer Sheet to the Invigilator only. You are permitted to take with you the Test Booklet.**

DO NOT OPEN THIS TEST BOOKLET UNTIL YOU ARE ASKED TO DO SO

SUBJECT: TIBETAN GRAMMAR & POETRY

Time: 3 hours

200 Marks

PART I TIBETAN GRAMMAR & POETRY (སྐྱུ་རྩུ་བ།

རྟགས་འཇུག་དང་སྟོན་པ།)

100 Marks

༡༽ གཤམ་གསལ་རྩི་བ་བདུན་ལས་ལྔ་ལ་ལན་གྱིས། རྩི་བ་རེར་ཨང་ ༡༠ རེ་ཡོད། 5x10= 50 Marks

- ༡ སྐྱུ་བརྩུ་བའི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་གང་ཡིན། དེ་དག་གིས་བའི་དགོ་མཚན་གང་དག་ཡོད་དམ།
- ༢ རྟགས་འཇུག་གི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་གང་དག་ཡིན་པོས་བརྒྱུད་ནས་དེ་དག་གིས་བའི་ལན་ཡོན་གྱིས།
- ༣ མོན་མིའི་ཞལ་ལུང་ནས་ངག་ཐམས་ཅད་ནས་དབྱེ་བརྒྱུད་དུ་འདུ་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གྱིས།
- ༤ སྟོན་པ་གི་མེ་ལོང་གི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་གང་དག་ཡིན་ནམ། དེ་དག་སྐྱུང་བའི་དགོས་པ་གསལ་བར་གྱིས།
- ༥ སྐྱུ་རྩུ་དང་དོན་རྒྱུ་གཉིས་སོ་སོའི་གོ་དོན་དང་དཔེར་བརྗོད་རེ་རེ་གྱིས།
- ༦ སྟོན་པ་གི་སྐྱོན་སེལ་རི་ཅམ་ཡོད་དམ། དེ་དག་ངོས་བརྒྱུད་ནས་གང་རུང་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་གྱིས།
- ༧ རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་གི་གོ་དོན་དང་གཉིས་ལ་དཔེར་བརྗོད་རེ་རེ་གྱིས།

༢༽ གཤམ་གསལ་རྩི་བ་བདུན་ལས་ལྔ་ལ་ལན་གྱིས། རྩི་བ་རེར་ཨང་ ༦ རེ་ཡོད། 5x6= 30 Marks

- ༡ མཚོན་བརྗོད་སྐབས་སི་རུ་དང་ཆེ་ཞབས་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་མཚམས་ཁ་གསལ་ཞིག་གྱིས།
- ༢ དངོས་སོ་བདག་གཞན་གྱི་གོ་དོན་ཐད་སི་རུ་དང་ཆེ་ཞབས་སོ་སོའི་བཞེད་པ་བཀོད་དེ་དབྱུང་བ་གྱིས།
- ༣ རྟོན་དབྱེ་གཉིས་པ་བཞི་པ་དེ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དཔེར་བརྗོད་དང་བཅས་ཏེ་གྱིས།
- ༤ དཔེ་རྒྱུ་དང་གསུགས་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་འབྲ་བ་དང་མི་འབྲ་བའི་ཁྱད་པར་དཔེར་བརྗོད་བཅས་གྱིས།
- ༥ ཡོན་ཏན་དང་རྒྱུ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ་མེད། དབྱུང་བརྗོད་སྐབས་ཏུ་ཞིག་གྱིས།

༤ སློབ་ཚན་ནང་ཡོད་པའི་སྐྱོན་འབྲེལ་གསུམ་གྱི་མི་འདྲ་བའི་བྱང་པར་གཙོ་བོ་གང་དག་ཡོད་དམ།

༥ སྐྱོན་དག་ལ་སློབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐད་ལ་དབྱུང་བཟོན་ཁ་གསལ་ཞིག་བྲིས།

ག༽ གཤམ་གསལ་དྲི་བ་བརྒྱུ་ལ་ལན་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ ༩ རེ་ཡོད། 10x2= 20 Marks

༡ སྐྱར་བསྐྱའི་གོ་དོན་དང་དཔེར་བཟོན་གསུམ་བྲིས།

༢ རྣམ་དབྱེ་བདུན་པ་དང་ཆེ་སྐབས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་དཔེར་བཟོན་རེ་རེ་བྲིས།

༣ སྐྱ་དང་དོན་གྱི་འཇུག་པའི་གོ་དོན་བྲིས།

༤ རྣམ་དབྱེ་གསུམ་ལྷན་གྱི་དོན་དང་དཔེར་བཟོན་གཉིས་རེ་བྲིས།

༥ འབྲེད་སྐྱད་ཀྱི་གོ་དོན་དཔེར་བཟོན་གཉིས་བྲིས།

༦ གམ་སོགས་དྲི་བ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེར་བཟོན་གསུམ་བྲིས།

༧ གྲང་སོགས་མི་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་དཔེར་བཟོན་བྲིས།

༨ བདག་སྐྱའི་དཔེར་བཟོན་གསུམ་བྲིས།

༩ དགག་སྐྱའི་དཔེར་བཟོན་གསུམ་བྲིས།

༡༠ དེ་དང་འདི་སྐྱའི་དཔེར་བཟོན་གཉིས་རེ་བྲིས།

PART II NYINGMA PHILOSOPHY (རང་གཞུང་། རྒྱ་གཞུང་།) 50 Marks

ག༽ གཤམ་གསལ་དྲི་བ་ལྷ་ལས་གསུམ་ལ་ལན་བྲིས། དྲི་བ་རེར་ཨང་ ༡༠ རེ་ཡོད། 3x10= 30 Marks

༡༽ བཀའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བྱུབ་མཐའ་བཞི་སོ་སོའི་ལུགས་ལྟར་བྲིས།

༢༽ དོས་སོ་བརྒྱད་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་ས་མཚམས། རོ་བོ་བཅས་མ་ནོར་བར་བྲིས།

༣༽ མཁེན་བ་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཐབས་འབྲས་གསུམ་ངོས་འཛིན་ཏེ། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་བཅས་བྲིས།

༤༽ བདེན་གཉིས་ས་སོར་ཞེན་པ་དེ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཐལ་རང་གི་ལྷ་བ་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་དམ་མེད།

༤༽ དབྱུང་མ་ལུ་རབས་པ་དང་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མི་འཐད་པ་གིས་ཉེ། རང་ལུགས་གང་གི་ལུགས་ལྟར་རྗེས་སུ་
འགོ་དང་མི་འགོ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་གིས།

ཁ༽ གཤམ་གསལ་གྱི་བ་གསུམ་ལས་གཉིས་ལ་ལན་གིས། ཅི་བ་རེར་ཨང་ ༥ རེ་ཡོད། 2x5= 10 Marks

༡༽ མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དེ་ཐལ་རང་གི་གཞུང་ཡིན་གཞན་གྱིས་རང་རྒྱུད་བའི་གཞུང་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་དེ་འཐད་དམ་མི་
འཐད་རྒྱ་མཚན་གིས།

༢༽ གཞི་གྲུབ་ན་རང་རྟོང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ན། ལས་འབྲས་རྣམས་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་ལན་རི་ལྟར་མཛད་དགོས་སམ།

༣༽ རང་རྒྱུད་བའི་ལུགས་དང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་འགལ་བ་མེད་ན། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་ལེགས་ལྷན་ལ་ཅིའི་སྲིར་
དགག་པ་མཛད་པ་རེད་དམ།

ག༽ གཤམ་གསལ་གྱི་བ་ལྔ་ལ་ལན་གིས། ཅི་བ་རེར་ཨང་ ༩ རེ་ཡོད། 5x2= 10 Marks

༡༽ མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གིས།

༢༽ རྗེས་དབལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གིས།

༣༽ དབྱུང་མ་རྒྱན་དེ་ཐལ་རང་གི་རྒྱན་དུ་འགོ་རྒྱལ་གིས།

༤༽ སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་བཅས་གིས།

༥༽ བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གིས།

PART III BUDDHIST RELIGIOUS HISTORY (རྒྱལ་རབས།) 50 Marks

ག༽ གཤམ་གསལ་གྱི་བ་ལྔ་ལས་གསུམ་ལ་ལན་གིས། ཅི་བ་རེར་ཨང་ ༡༠ རེ་ཡོད། 3x10= 30 Marks

༡༽ བོད་དུ་བི་མ་ལས་མན་ངག་སྤྱིང་ཉིག་དང་། བེ་རོས་སེམས་ཚུགས་དར་མཛད་རྒྱལ་གིས།

༢༽ བར་དང་རྗོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་གཞུགས་ལ་བབས་རྒྱལ་གོ་བདེ་སྤྱིང་བཙུས་གིས།

༣༽ ཉང་རལ་ཉི་མ་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷག་རྗེས་ནས་ཐར་སྤྱིང་བཙུས་གིས།

༤༽ རྗེས་ལུལ་འབྲས་མོ་གཞོངས་གནས་རྗོ་ཐེག་མར་རྗེས་རྒྱལ་གིས།

༤༽ ཚོས་རྒྱལ་མངའ་བདག་སེམས་དབང་ཚེན་པོ་ལྷན་ཚོགས་རིག་འཛིན་གྱི་གདུང་རབས་གང་ལས་མཆེད་ཚུལ་
གིས།

༧༽ གཤམ་གསལ་ཇི་བ་གསུམ་ལས་གཉིས་ལ་ལན་གིས། ཇི་བ་རེར་ཨང་ ༥ རེ་ཡོད། 2x5= 10 Marks

༡༽ འཇམ་དབལ་ཅ་རྒྱུད་བོད་འགྲུར་དང་ལེགས་སྦྱར་མ་དཔེ་གཉིས་ཀར། ལྷ་ལྷན་ལུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། གངས་ཅན་
རི་ཡི་ནང་གནས་པའི། ཞེས་སོགས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷན་བསྟན་བར་གྲགས་པའི་ལྷང་ཚིག་གི་གོ་དོན་རྟོག་པ་
དག་ཚོས་སོགས་མཁས་པ་མང་པོས་དབྱུང་ཚོམ་མང་པོ་སྦྱོར་ཡོད་པའི་བརྗོད་དོན་རྟོག་པ་གིས།

༢༽ ཉ་ར་ན་མའི་རྒྱ་གར་ཚོས་འབྲུང་སོགས་བོད་ཀྱི་ཚོས་འབྲུང་དེབ་མེར་ཁག་ཏུ་བཀའ་བསྟུ་རིམ་བ་གསུམ་རི་ལྟར་
མཛད་ཚུལ་དང། འཕགས་བ་གནས་བཏན་སྡེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་བསྟུ་མཛད་ཚུལ་བཤད་བ་གཉིས་ལ་མི་འབྲ་
པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་དང། ཡོད་ན། མི་འབྲ་པའི་ཚུལ་གིས།

༣༽ ལྷ་དབང་གལུལ་རྒྱལ་སོགས་ཚོས་འབྲུང་ཁག་ཏུ། ཁྱི་རལ་གྱི་སྦྱ་དུས་སུ། ཡབ་མེས་ཀྱི་དུས་སུ་བསྐྱུར་བའི་
གསུང་རབ་མལ་ཆེར་སྐྱད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གཏན་ལ་ལབ། ཞེས་གསུངས། འདིར་སྐྱད་གསར་བཅད་ཀྱི་གོ་
དོན་བདེ་རྒྱུད་གོ་དཀའ་པའི་རིགས་རྣམས་བདེ་གསར་གོ་བདེ་བར་བརྗེས་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་གོ་དོན་
གཞན་ཡོད་དམ། གལ་ཏེ་དང་པོ་དེ་ཡིན་ན་ཡབ་དང་མེས་པོ་སྡེ། མི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་ཆད་མིང་ཚིག་
རྣམས་ལྷས་ཁྱི་རལ་སྐབས་བདེ་རྒྱུད་གོ་དཀའ་བ་རི་ལྟར་ཆགས་བ་སྟིན་དམ། དེའི་རྟོག་ཁྱེད་རང་གི་བསམ་ཚུལ་
གིས།

༧༽ གཤམ་གསལ་ཇི་བ་ལྷ་ལ་ལན་གིས། ཇི་བ་རེར་ཨང་ ༩ རེ་ཡོད། 5x2= 10 Marks

༡༽ ལྷ་འབྲུང་རང་རྒྱུད་ནང་རྒྱུད་ལྡེ་གསུམ་གྱི་དོས་འཛིན་གིས།

༢༽ བང་པའི་དགོ་འདུན་སྡེ་བ་བཙོ་བརྒྱུད་གྲེས་འགོ་དུས་ནམ་ནས་ཚུགས་པ་ཡིན་ནམ།

༣༽ འབྲས་མོ་སྦྱོངས་ཀྱི་གཏུག་ལོར་ནལ་འབྱོར་མཆེད་བཞིའི་མཚན་དང་པོ་ཚིགས་གིས།

༤༽ ལྷས་ལུལ་འབྲས་མོ་སྦྱོངས་སུ་གནས་སྟོན་གྱེད་པའི་མི་སྡེ་ཚོགས་མའི་རིགས་དུས་སོགས་གང་ཡིན་རྟོག་པ་གིས།

༥༽ འབྲས་སྦྱོངས་རྒྱལ་རབས་དྲངས་ཤེལ་མེ་ལོང་སུས་མཛད་པ་དང་གིས་པའི་ལོ་ཚིགས་གི